

ค่าวันที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๒๖๖๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การยกเลิกสำเนาเอกสาร (สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๕/ว ๔๔๒๙ จำนวน ๑ ชุด
ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

๒. แนวทางปฏิบัติในการพิจารณายกเลิกสำเนาเอกสารกระบวนการงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า ใน การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ส่วนราชการเร่งรัด การยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารจากประชาชน ให้เท็จผลสำเร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน พร้อมทั้งเห็นชอบ ให้มีการปักหมุดพิกัดตำแหน่งสถานที่ราชการที่ดำเนินการยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารตามโครงการ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ (Citizen Feedback) และโครงการยกเลิกสำเนาเอกสาร (No Copy) และปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ ข้อที่ ๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายสำคัญของ รัฐบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้งนั้น ตามแนวทางปฏิบัติในการพิจารณายกเลิกสำเนาเอกสารกระบวนการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ดำเนินการยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวและห้ามมิให้ เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร

๒. สำหรับกระบวนการบริการประชาชนที่มีการอนุญาต อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้งนักหนែจากกระบวนการตามข้อ ๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณายกเลิกการขอสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน กรณีจำเป็นต้องใช้สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสาร ดังกล่าวและห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร

๓. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบงานบริการประชาชนในการกิจของ
กรรมการปกครอง ถือปฏิบัติตามหนังสือกรุงเทพมหานครไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๒๘๗๖ ลงวันที่
๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ โดยเครื่องครัดต่อไป

ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ รายละเอียดปรากฏ
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยั่นทร์โกวิท)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๑๒ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๖๘๕๖
ผู้ประสานงาน นายไพศาล พันธุรัช ๐๘๔-๓๙๙๔๒๖๓

**แนวทางปฏิบัติในการพิจารณายกเลิกสำเนาเอกสาร
กระบวนการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

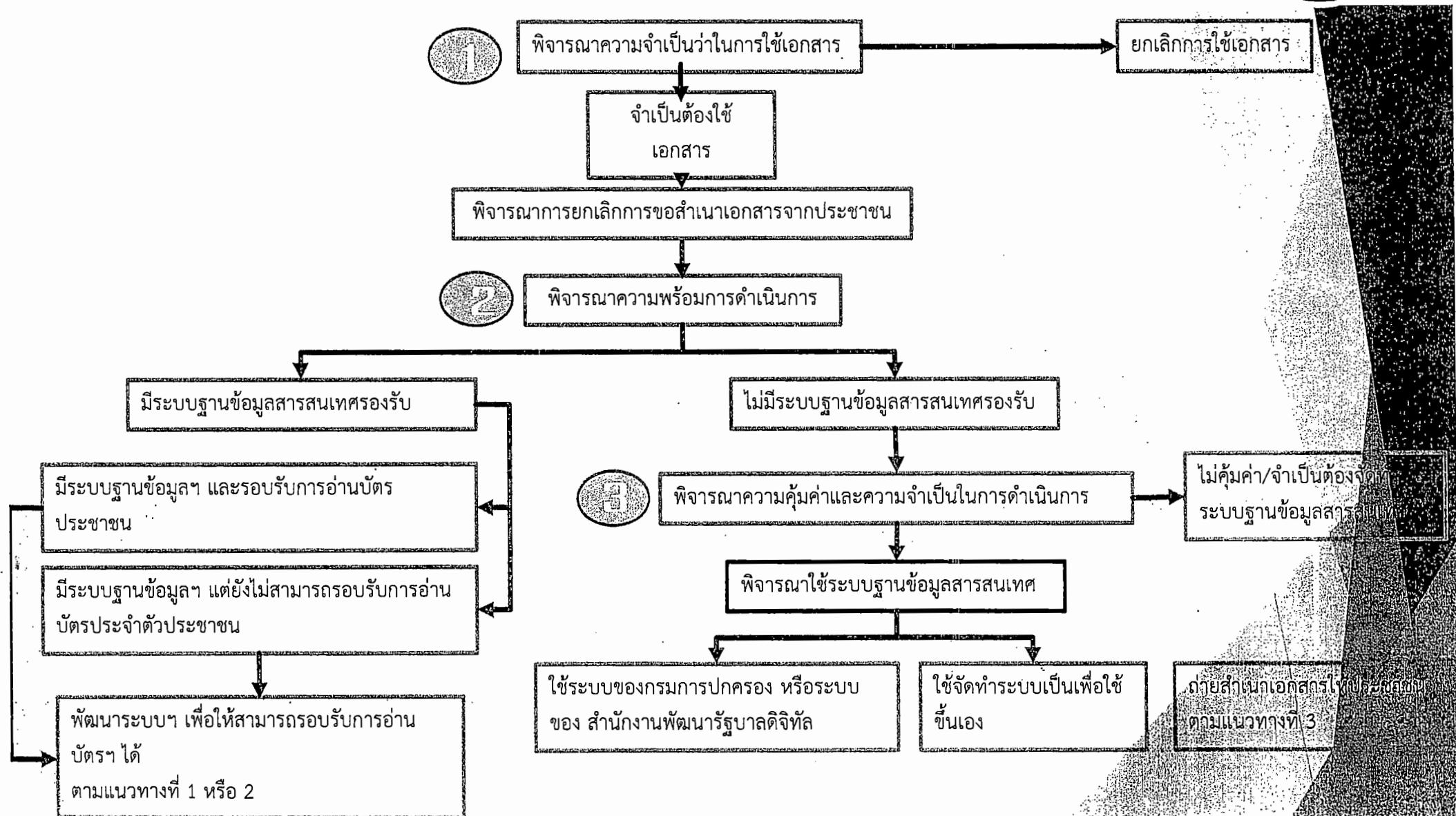
ชื่อกระบวนงาน	แนวทางปฏิบัติ	หมายเหตุ
<ul style="list-style-type: none"> - การขอรับลงทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร - การลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพความพิการ - การลงทะเบียนและยื่น คำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 		<p>ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘</p> <p>ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพความพิการให้คนพิการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๓ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑</p>
<ul style="list-style-type: none"> - การรับนักเรียนเข้าเรียนก่อนประถมศึกษาในสถานศึกษาสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การรับนักเรียนเข้าเรียน ประถมศึกษาปีที่ ๑ ในสถานศึกษา สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การรับนักเรียนเข้าเรียน นัยมศึกษาปีที่ ๑ ในสถานศึกษา สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การรับนักเรียนเข้าเรียน นัยมศึกษาปีที่ ๔ ในสถานศึกษา สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - การเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร 	<p>ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้านักเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘</p>
<u>เกี่ยวกับบ้านเดือน</u> <ul style="list-style-type: none"> - การขอรับบ้านเดือนจตุกಥอด (กรณีลูกจ้างประจำผู้รับบ้านจรวยเดือนหรือบ้านเดือนพิเศษรายเดือนถึงแก่กรรม) 	<ul style="list-style-type: none"> - การเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร 	<p>เก็บไว้เป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบเกี่ยวกับการขอรับบ้านเดือน</p>

ชื่อกระบวนการ	แนวทางปฏิบัติ	หมายเหตุ
<ul style="list-style-type: none"> - การขอรับบำเหน็จปกติ หรือ บำเหน็จรายเดือนของลูกจ้างประจำ ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การขอรับบำเหน็จปกติของทายาท (กรณีลูกจ้างประจำของ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นถึงแก่กรรม) - การขอรับบำเหน็จพิเศษของ ทายาท (กรณีลูกจ้างประจำหรือ ลูกจ้างชั่วคราวของ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นถึงแก่กรรมอัน เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่) - การขอรับบำเหน็จพิเศษของ ลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - การขอรับบำเหน็จพิเศษราย เดือนของลูกจ้างประจำของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 		
<u>เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี</u> <ul style="list-style-type: none"> - การรับชำระภาษีป้าย - การรับชำระภาษีโรงเรือนและ ที่ดิน 	ยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำ สำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียก เก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร	เก็บไว้เป็นหลักฐานประกอบการ ตรวจสอบความถูกต้องในการชำระภาษีในภายหลัง
<u>เกี่ยวกับการกิจของ อบจ.</u> <ul style="list-style-type: none"> - การรับชำระภาษีบำรุงองค์การ บริหารส่วนจังหวัดจากน้ำมัน - การรับชำระภาษีบำรุงองค์การ บริหารส่วนจังหวัดจากยาสูบ - การชำระค่าธรรมเนียมผู้พักใน โรงแรม - การให้สัมปทานโดยการประเมิน เงินอาการรังนกอีกอ่อน 	ยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้จัดทำ สำเนาเอกสารดังกล่าว และห้ามมิให้เรียก เก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร	พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วน จังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

ชื่อกระบวนการ	แนวทางปฏิบัติ	หมายเหตุ
- การโฆษณาด้วยการปิด ทึ้ง หรือ ปะยแพร่ประกาศ หรือไปปลิวใน ที่สาธารณะ	ยกเลิกการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้จัดทำ สำเนาเอกสารตั้งกล่าว และห้ามมิให้เรียก เก็บค่าใช้จ่ายในการทำสำเนาเอกสาร	เก็บไว้เป็นหลักฐานใช้ในการ ตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติเป็นไป ตามกฎหมายหรือไม่

แนวทางการยกเลิกสำเนาเอกสาร (Zero copy)

ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... ๔๙๑๔๙
วันที่ ๒๙ ส.ค. ๒๕๖๑
เวลา.....

ส่วนราชการ กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) โทร. ๐-๒๗๘๗๑-๗๕๕๒๕
ที่ มท ๐๓๐๙.๕/๔๙๑๔๙

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

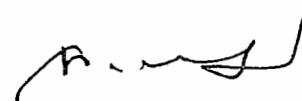
เรื่อง การยกเลิกสำเนาเอกสาร (สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน)

เรียน หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม และหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ส่วนราชการเร่งรัดการยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารจากประชาชน ให้เห็นผลสำเร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน พร้อมทั้งเห็นชอบให้มีการปักหมุดพิกัดตำแหน่งสถานที่ราชการที่ดำเนินการยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสาร ตามโครงการการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ (Citizen Feedback) และโครงการยกเลิกสำเนาเอกสาร (No Copy)

กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนว่า เรื่องดังกล่าวเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ซึ่งจะครบกำหนดเวลาตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ จึงขอให้แจ้งหน่วยงานในสังกัดที่มีหน้าที่ อนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้งนั้น ปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการลงทุนและหัวหน้าส่วนราชการที่ได้อ่านแล้วรับทราบ ขอส่งแนวทางการลดสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนได้อย่างแท้จริง ขอส่งแนวทางการลดสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) และขอให้การดำเนินการปักหมุดพิกัดตำแหน่งสถานที่ราชการ ตามโครงการการยกเลิกสำเนาเอกสาร (No Copy) อย่างเคร่งครัด ให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ รายละเอียดตามคู่มือการลงทุนโครงการการยกเลิกสำเนาเอกสารราชการ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

(นายฉัตรชัย พรมเดช)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สบศ.
เลขรับ..... ๖๐๐
วันที่ ๒๙ ส.ค. ๒๕๖๑
เวลา.....

กองทั่วไปและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
เลขรับ..... ๔๙๖๙
วันที่ ๒๙ ส.ค. ๒๕๖๑
เวลา.....

แนวทางการลดสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ข้อ ๑๗ “ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใด กำหนดให้ผู้ขออนุญาต อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอทะเบียนหรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารราชการเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจจากอนุญาต อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้งนั้น ที่จะต้องดำเนินการให้หน่วยงานที่ออกเอกสารราชการนั้นส่งข้อมูล หรือสำเนาเอกสารดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจดังกล่าว ประสงค์ได้สำเนาเอกสารนั้นจากผู้ขออนุญาต อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ให้ผู้มีอำนาจนั้นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขอรับอนุญาต อนุญาต หรือใบอนุญาตหรือผู้ยื่นขอจดทะเบียน หรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง”

การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาธุรกิจล็อก ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในการประชุม ได้เห็นชอบให้ส่วนราชการเร่งรัดการยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารจากประชาชน ให้เริ่มเห็นผลสำเร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน พร้อมทั้งเห็นชอบให้มีการปักหมุดจัดเก็บพิกัดตำแหน่งของสถานที่ราชการทั่วประเทศ

เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย โดยกรรมการปักครอง ได้กำหนดแนวทางการลดสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้ส่วนราชการเลือกใช้ปฏิบัติ ๓ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑

การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนประวัติราชภูมิ (Online)

พระราชบัญญัติการทะเบียนราชภูมิ พ.ศ. ๒๕๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๕ วรรคสอง “หากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีความประสงค์จะเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนประวัติราชภูมิ ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจอนุญาตให้เชื่อมโยงได้เฉพาะข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ปรากฏอย่างเดียวในทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตายหรือทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเท่านั้น”

วรรคสาม “ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงในราชอาณาจักรคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางยินยอมให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียนอื่นนอกจากทะเบียนตามวรรคสองเฉพาะข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้”

กรรมการปักครองได้อนุญาตให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราชภูมิ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ปัจจุบันมีส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตแล้ว ๑๗๐ หน่วยงาน โดยแบ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้เชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราชภูมิ ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง จำนวน ๑๕๒ หน่วยงาน และหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้เชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนราชภูมิและบัตรประจำตัวประชาชน

ตามมาตรา ๑๕ วรรคสามด้วย จำนวน ๒๔ หน่วยงาน ส่วนราชการดังกล่าวสามารถนำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติรายภูมิไปปรับใช้ในการบริการประชาชน เช่น การจัดทำคำร้องอิเล็กทรอนิกส์หรือการตรวจสอบข้อมูลบุคคลลดการขอสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนจากผู้ขอใช้บริการ เช่น คำร้องขอเมียตั้งประจําตัวประชาชน คำร้องขอหนังสือเดินทาง การขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการ ของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ระบบงานบริการประชาชน ของกรมที่ดิน เป็นต้น

แนวทางดังกล่าวเป็นการให้สิทธิ์เจ้าหน้าที่ของรัฐในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนประวัติรายภูมิ เฉพาะในส่วนที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือการบริการประชาชนเท่านั้น ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติทะเบียนรายภูมิ

แนวทางที่ ๒

การใช้โปรแกรมสำหรับการอ่านบัตรประจำตัวประชาชน (smart card offline)

ตามประกาศกรมการปกครอง เรื่องหลักเกณฑ์การอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชนใช้โปรแกรมสำหรับการอ่านข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชน ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากการปกครอง สามารถพัฒนาโปรแกรมเพื่อนำข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชนไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานตามภารกิจของตน เช่น การพัฒนาระบบคำร้องอิเล็กทรอนิกส์ หรือพิมพ์ข้อมูลรายการบุคคลจากโปรแกรมที่กรมการปกครองมอบให้ เพื่อใช้แทนสำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนแล้วแต่กรณี

ปัจจุบันกรมการปกครองอนุญาตให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐใช้งานแล้ว ๑๖๖ หน่วยงาน และอนุญาตให้หน่วยงานภาคเอกชน ๑๕๑ หน่วยงาน ทั้งนี้ กรมการปกครองได้แจ้งจ่ายเครื่องอ่านบัตรให้กับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐแล้ว ๑๐๖ หน่วยงาน จำนวน ๒๑๒,๓๕๐ เครื่อง เพื่อให้สามารถอ่านข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชน แทนการเรียกสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

แนวทางที่ ๓

การทำสำเนาเอกสารทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามแนวทางที่ ๑ หรือ ๒ ได้ ให้ส่วนราชการเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขอรับอนุญาต อนุญาต หรือใบอนุญาตหรือผู้ยื่นขอจดทะเบียน หรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง เช่น การถ่ายสำเนาทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชน เป็นต้น

สอดคล้องข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการลงทะเบียน สำนักบริหารการลงทะเบียน กรมการปกครอง กรุงเทพมหานครไทย โทร. ๐-๒๗๔๗-๗๔๒๓-๕

ด่วนที่สุด

ที่ นก ๐๓๐๙/วปจลทว

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กม. ๑๐๒๖๐

พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง การเรียกหลักฐานเอกสารประกอบการขอรับบริการจากรัฐ

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สังฆ์ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

ด้วยหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๗/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ โดยในข้อ ๑๗ ของคำสั่งนี้ถูกลบต่อไปว่า “ในกรณีที่กฎหมาย กฎหมาย หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุญาต อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดแจ้ง หรือยื่นแจ้ง ต้องใช้เอกสารที่ทางราชการออกให้แก่ผู้นั้น เพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจอนุญาต อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้งนั้น ที่จะต้องดำเนินการให้หน่วยงานที่ออกเอกสารราชการเช่นว่านี้ ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจ ดังกล่าวประสงค์ให้สำเนาเอกสารนั้นจากผู้ขอรับอนุญาต อนุญาต หรือใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียน หรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง ให้ผู้มีอำนาจนั้นเป็นผู้จัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวเอง เพื่อประโยชน์แห่งกรณี ห้ามนี้ไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากผู้ขอรับอนุญาต อนุญาตหรือใบอนุญาตหรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดแจ้ง หรือผู้แจ้ง” ความละเอียดประกายตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งข้อดังกล่าวมิได้เจาะจงเฉพาะงานที่เกี่ยวข้อง กับการประกอบธุรกิจเท่านั้นแต่ครอบคลุมงานการให้บริการประชาชนทุกประเภทงานที่จะต้องมีการรับแจ้ง รับจดแจ้ง รับจดทะเบียน อนุญาต อนุญาต หรือออกใบอนุญาตซึ่งหมายความรวมถึงใบสำคัญที่ออกตาม กฎหมายและระเบียบต่างๆ ด้วย โดยมีเจตนาرمณเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ประชาชนในการติดต่อ ขอรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ ไม่ต้องมีภาระในการจัดเตรียมสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้เพื่อ ใช้เป็นหลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง คำขอ และการพิจารณาหรือดำเนินการของผู้มีอำนาจหน้าที่ตาม กฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามในหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา นายทะเบียนท้องที่ นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น นายทะเบียน ผู้รับแจ้ง ผู้ช่วยนายทะเบียน และตำแหน่งที่เรียกชื่อย่างอื่น ที่รับผิดชอบงานบริการประชาชนในภารกิจ ของกระบวนการปกครองในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น เป็นไปตามคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงขอให้ปลัดกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งกำหนดผู้มีอำนาจอนุญาต อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้งตามกฎหมาย กฎหมาย และระเบียบท่างๆ ที่อยู่ภายใต้การปกครองบังคับ บัญชาหรือการกำกับดูแล ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

/๑. การขอรับ...

๑. การขอรับบริการของประชาชน ห้ามมิให้เรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ส่าเนา ทะเบียนบ้าน และสำเนาเอกสารราชการอื่นเพื่อประกอบคำร้องหรือคำขอรับบริการในเรื่องต่างๆ โดยเด็ดขาด เว้นแต่เอกสารสำคัญที่จะต้องยกไปเปลี่ยนแปลงรายการหรือบันทึกรายการในเอกสารดังกล่าวภายหลังจาก ผู้มีอำนาจได้สั่งอนุมัติ อนุญาต รับจดทะเบียน รับจดแจ้ง หรือรับแจ้ง แล้วแต่กรณี เช่น การแจ้งเกิดหรือ แจ้งตาย ซึ่งหมายเหตุเป็นจะต้องเพิ่มชื่อหรือจำนำยรายการบุคคลในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน กรณี เช่นนี้ผู้ขอรับบริการดังกล่าวจะต้องนำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมายื่นต่อนายทะเบียนด้วย เป็นต้น

๒. กรณีที่จำเป็นต้องใช้เอกสารราชการอื่นที่ทางราชการออกให้ เพื่อการตรวจสอบหรือ สอบสวนประกอบคำร้องหรือคำขอรับบริการในเรื่องใด ด้วยเอกสารราชการดังกล่าวไม่สามารถตรวจสอบหรือ คัดสำเนาจากระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานนั้น และผู้ขอรับบริการไม่ได้นำเอกสารมาแสดงเพื่อ ประกอบคำร้องหรือคำขอ ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายหรือระเบียบที่กำหนดไว้ในบันทึก เนื่องจาก รายการที่เป็นผู้ออกเอกสารราชการดังกล่าวโดยเร็ว เพื่อให้จัดส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารราชการนั้นมา เท่านั้น ให้ประกอบคำร้องหรือคำขอโดยให้ดำเนินกระบวนการดังข้อมูลหรือสำเนาเอกสารราชการไว้ใน หนังสือแจ้งหน่วยงานราชการนั้นให้ด้วยเงินเดือนด้วยภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เว้นแต่ผู้ขอรับบริการมีความ ประสงค์จะนำเอกสารราชการนั้นมาแสดงเพื่อประกอบคำร้องหรือคำขอด้วยตนเอง

๓. กรณีจำเป็นต้องคัดสำเนาบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย รายการทะเบียนการเกิด รายการทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประจำติดต่อในประเทศไทย รายการเป็นสัญชาติไทย รายการเป็นสัญชาติไทย ชื่อสกุล รายการสมรสหรือหย่า และรายการทะเบียนอื่นที่บันทึกจัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์และ หน่วยงานราชการนั้นสามารถตรวจสอบหรือคัดได้จากฐานข้อมูลของกรรมการปักครอง ให้ผู้มีอำนาจตาม กฎหมายหรือระเบียบที่กำหนดไว้ในบันทึก เนื่องจาก รายการที่เป็นผู้คัดหรือจัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าว ขึ้นอย่างเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการตามกฎหมายหรือระเบียบกำหนด และห้ามมิให้เรียกเก็บ กำไจ้จ่ายที่เกิดจากการคัดหรือจัดทำสำเนาเอกสารดังกล่าวจากประชาชนโดยเด็ดขาด

๔. ขอให้กรุงเทพมหานครและจังหวัด ติดตามตรวจสอบและกำกับดูแลให้สำนักงานเขต อัมนา หนองแขม เมืองพัทยา และหน่วยงานราชการในสังกัดถือปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการพัฒนา สร้างและพัฒนา ที่ ๒๑/๒๕๖๐ และแนวทางปฏิบัติที่กำหนดหมายหนังสือนี้โดยเคร่งครัด มิให้เกิดการปฏิบัติที่ ฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวหรือด่างเวลาในการบริการประชาชนให้ล้าช้าออกไปเป็นอันขาด

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประชุม รัตนเนนย์)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปักครอง
สำนักบริหารการทะเบียน
โทร ๐๖ ๘๐๖๗๙๒๗๗